

E-CO Energi
Postboks 1050 Sentrum
0104 OSLO

Vedtak om midlertidig stans i utsettingspålegg i Krøderen i Flå og Krødsherad kommuner

---

Basert på fiskefaglige undersøkelser i Krøderen, vedtar Fylkesmannen at utsettingspålegget av ørret på 4500 ørret stilles i ro i en femårsperiode. Begrunnelsen er at utsettingspålegget ikke synes å ha forventet effekt. Vurderingene er basert på faglig skjønn sett i lys av bestandsundersøkelsene. I pakt med gjeldende forvaltningspraksis skal regulanten satse på økt naturlig rekruttering ved biotopiltak i sideelver. Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet.

Vi viser til brev fra Fylkesmannen med forslag om å stille utsettingspålegget i Krøderen i bero i fem år fra 2018-2022 (ref. brev 24.september 2018).

Bakgrunn

Foreningen til Hallingdalsvassdragets regulering (FHR) har søkt om å stanse utsetting av ørret i Krøderen for en periode fra 2018 – 2022. Årsaken er manglende effekt av gjeldene utsettingspålegg. Regulanten ønsker heller å satse på økt naturlig rekruttering. Det gjelder biotopforbedrende tiltak i tilløpsbekker, samt utfisking av sik og gjedde (ref. brev 3.mai 2018)

Regulering

Krøderen ligger i Flå og Krødsherad kommuner og har et areal på 42 km². Krøderen ble regulert ved Kgl.res. av 26. juni 1964 av FHR. Vatnet er regulert 2.6 m fra kote 132.95 (HRV) til 130.35 (LRV). I konsesjonsvilkårene er regulanten bl.a. pålagt å sette ut fisk.

Utsettingspålegg

Utsettingspålegget i Krøderen har variert. I 1965 var pålegget 40 000 1-somrig ørret. Dette ble endret til 8000 2-somrig settefisk fra 1975. Utsettingspålegget ble opprettholdt etter undersøkelsene i 1977, og ble effektivt fram til 2009. Fra 2009 har pålegget vært 4500 flerårig ørret siden større utsettingsfisk ble antatt å gi bedre overlevelse.

Undersøkelser

Det foreligger god dokumentasjon av fiskestatus og effekt av utsettingspålegget i Krøderen (ref. LFI Nr 250-2007, Nr 39-2014, NaturPartner Nr. 3-2013, DVF-RU, Nr. 6-1978, FMBU Nr. 14-1990). I 2018 ble Krøderen undersøkt som ledd i prosjektet *Økosystemovervåking i store sjøer (ØKOSTOR)* som går i regi av Miljødirektoratet.

Fiskestatus

I Krøderen er det registrert sju fiskearter: ørret, sik, røye, abbor, karuss, ørekyte og gjedde. Der er også edelkreps i sjøen. Ørretbestanden i Krøderen ble betydelig redusert utover på 2000-tallet. Redusert ørretbestand har gitt negativt utslag i det ordinære garnfisket, med dramatisk nedgang i fangstene. Abborbestanden i Krøderen er tallrik, og holder seg stabilt på et høgt nivå.

Årsak til nedgangen i ørretbestanden kan være flere. Undersøkelsene i Krøderen i 2012 og 2014 viste at tilslaget for stor settefisk var liten. Dette blir også bekreftet av sportsfiskere og grunneiere, og i fiske med not som pågår i fjorden. Introduksjon av gjedde på 1990-tallet har trolig hatt negativ effekt på ørretbestanden gjennom predasjon. Dette har trolig også gitt liten overlevelse på utsatt ørret.

Andre undersøkelser bl.a. i regi av NINA med bruk av stor settefisk, viser for øvrig at effekten av større utsettingsfisk er varierende og som oftest dårlig.

I søknaden har regulanten foreslått fiskeforsterkingstiltak for å bedre naturlig rekruttering av ørret i sidebekker, samt utfisking av gjedde og sik i perioden 2018-2022. I den sammenheng mener Fylkesmannen for øvrig at det også bør fokuseres på abbor, spesielt i områdene utenfor oppvekstbekkene for ørret. Abbor er næringskonkurrenten, samt kan være en hard predator på mindre ørretunger.

I gjeldende retningslinjer for kultivering av fisk, legges det nå mer vekt på å styrke naturlig rekruttering. Det gjelder også i regulerte vassdrag for å redusere utsetting av ørret i form av utsettingspålegg.

Endring av utsettingspålegg

Fiskebestandene i Krøderen er grundig dokumentert gjennom de mange undersøkelsene som er foretatt i sjøen. Sett i lys av dette foreslo Fylkesmannen å stille utsettingspålegget i bero i en femårsperiode fra 2018-2022 (ref. brev av 24.09.2018). Forutsetningen var at regulanten skal gjennomføre kartlegging og biotopforbedring i tilløpsbekkene for å styrke naturlig rekruttering. Videre sørge for utfisking av gjedde og sik i sjøen. Det er også en tendens til økt rekruttering av ørret i innløpselva til Krøderen. Tiltak mot gjedde som utfisking i hovedelva vil kunne bedre overlevelsen av ørret.

Forslaget om midlertidig stopp i utsettingspålegget av ørret på 4500 3-årig ørret, ble sendt på høring til rettighetshavere, kommunene og regulanten (ref. brev 24.09.2018).

Ved fristens utløp hadde det ikke kommet inn merknader til forslaget for de som fikk tilsendt høringsforslaget (kommuner, regulant og fiskeforeningen). Fra en grunneier kom det synspunkt på at i stedet for å sette ut flerårig ørret, heller burde gå tilbake til det opprinnelige pålegg fra 1970 på 40 000 1-somrig ørret. Ørretungene kunne settes ut på beskytta områder for gjedde og abbor. I følge grunneieren vil kultivering og biotopforbedring i bekkene trolig ikke kunne erstatte 40 000 1-somrig ørret som utsettingspålegget ville representere.

Vurdering

Det foreligger god dokumentasjon om fiskestatus i Krøderen gjennom en rekke undersøkelser. Resultatene viser tynn ørretbestand og redusert tilslag av settefisken. Slik sett er grunnlaget til stede for å endre kultiveringsstrategi i en periode. Biotopforbedrende tiltak i tilløpsbekkene vil kunne gi en bærekraftig ørretbestand, basert på naturlig rekruttering. Utfisking av gjedde og tynning av sik og abbor, vil også bedre næringsforholdene og redusere predasjonen på ørret. Det forutsettes at regulanten utarbeider en plan som konkretiserer hvilke tiltak som skal gjennomføres (lokaliteter, metoder osv.), samt tidsramme for gjennomføring og finansiering. I den sammenheng er det viktig at dette skjer i dialog med rettighetshaverne/fiskeinteressene.

Forslaget om å gå tilbake til opprinnelig pålegg på 40 000 1-somrig ørret, anses ikke å være aktuelt i første omgang. Satt i fjorden vil disse være utsatt for sterk predasjon fra abbor og gjedde. Hvis det opprettes gode beskytta oppvekstforhold i tilløpsbekkene gjennom biotopforbedring, kan dette være en mulighet. Først bør det imidlertid legges til rette for naturlig rekrutteringen i tilløpsbekkene. Hvis det ikke lykkes å få gytefisk på bekkene kan det senere vurderes om det i tillegg skal settes ut 1-somrig ørret av lokal stamme i slike lokaliteter.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven setter krav til kunnskap og prinsippet om føre-var, før vedtak fattes som påvirker naturmangfoldet (ref. §§ 8 og 9). Tilstanden til fiskesamfunnet i Krøderen er som nevnt grundig dokumentert gjennom flere undersøkelser. Sett i lys av dette og faglig skjønn, anses naturmangfoldlovens krav om kunnskap før vedtak fattes, å være oppfylt.

Fylkesmannen finner derfor at det er grunnlag for på stille utsettingspålegget av ørret i Krøderen i bero for en periode. Dette må også sees i lys av at det ikke har kommet merknader til forslaget.

Vedtak

Fylkesmannen vedtar at utsettingspålegget i Krøderen stilles i bero i fem år fra 2018 til og med 2022. Vedtaket er fattet med hjemmel i pkt. 11 i Kgl.res. av 26. juni 1964. Begrunnelsen er gitt i brev fra Fylkesmannen 24.09.2018.

Følgende vilkår legges til grunn

Vilkår

- Regulanten gjennomfører kartlegging og biotopforbedrende tiltak i potensielle gytebekker til Krøderen
- Regulanten lager plan for og initierer utfisking av gjedde, sik og abbor i perioden
- Effekt at tiltakene foretas med oppfølgende overvåking
- Etter fem år vurderes utsettingspålegget på nytt.

Vedtaket er vurdert i forhold til naturmangfoldlovens paragraf 8-og 9 med hensyn på tilstrekkelig kunnskap og til prinsippet om føre var, før vedtak som angår biologisk mangfold fattes.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet jmfør § 28. i forvaltningsloven. Eventuell klage må sendes Fylkesmannen innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
fagsjef

Erik Garnås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Adressater

Flå kommune 3539 FLÅ
Krødsherad Fiskeforening
Krødsherad kommune 3536 NORESUND
Miljødirektoratet
Grunneiere til Krøderen i Flå
Buskerud Fylkeskommune

